

let af og grænserne mellem de faglige forskningsråd – dog kan antallet ikke overstige seks – såvel som antallet af medlemmer i hvert forskningsråd. Bestyrelsen skal i den forbindelse sikre, at forskningsrådenes nuværende opdeling løbende tilpasses den forskningsfaglige udvikling, og at rådene tilsammen dækker hele det videnskabelige spektrum. Bestyrelsen foreslås ikke tildelt egen bevillingskompetence men kompetence til at fordele de frie forskningsbevillinger mellem de faglige forskningsråd. Forslaget giver bestyrelsen mulighed for at fordele op til en femtedel af bevillingerne til særlige initiativer, f.eks. tværfaglige og tværrådslige, på basis af dens vurdering af rådernes aktiviteter.

Det Strategiske Forskningsråd foreslås at bestå af en bestyrelse, som består af dels anerkendte forskere, dels forskningskyndige personer, som repræsenterer brugerinteresser – alle udpeget af videnskabsministeren. Derudover består rådet af et meget begrænset antal programkomiteer med anerkendte forskere nedsat af bestyrelsen. Bestyrelsen foreslås ikke tildelt en egen bevillingskompetence til at udmønte de forskningsprogrammer og –aktiviteter, som Folketinget eller de enkelte ministre tager initiativ til, men kompetence til at nedsætte programkomiteer til at udmønte de fastlagte forskningsprogrammer og -aktiviteter. Bestyrelsens fordeling af bevillinger til hver komité skal ske i overensstemmelse med de forudsætninger, som Folketinget har opstillet. Organisatorisk foreslås bestyrelsen tildelt den fulde kompetence til at fastlægge både antallet af og grænserne mellem programkomiteerne. Bestyrelsen har i den forbindelse ansvaret for, at antallet af komiteer holdes på det lavest mulige niveau, sådan at den ønskede forenkling og overskuelighed i det nye forskningsrådssystem sikres. Ud fra samme hensyn foreslås bestyrelsen tildelt kompetence til at anvende enten ét eller flere af de faglige forskningsråd eller enkelte medlemmer herfra til udmøntning af en programbevilling i de tilfælde, hvor bestyrelsen skønner det mest hensigtsmæssigt.

For at sikre uafhængigheden mellem organerne i det nye system indeholder lovforslaget som noget nyt et forslag om, at ingen personer som hovedregel samtidig kan være medlem i mere end ét organ.

Sikring af grundforskning og den frie forskning

Danmarks Grundforskningsfond bevarer sin organisering og sit hovedformål. Derudover sikres den frie forskning i lovforslaget via Det Frie Forskningsråd, hvor der fremover etableres en personmæssig uafhængighed mellem bestyrelsen og de faglige forskningsråd. Bestyrelsen fordele bevillingerne mellem de fag-

lige forskningsråd, men det er kun de enkelte faglige forskningsråd, som skal kvalitetsbedømme ansøgninger fra forskere og have bevillingskompetence. De enkelte forskeres og forskergrupperes ansøgninger kan fortsat falde inden for både grundvidenskabelige og anvendelsesorienterede emner og have et såvel teoretisk som empirisk udgangspunkt.

Sikring af strategisk, anvendelsesorienteret og erhvervsrettet forskning

Oprettelsen af Det Strategiske Forskningsråd vil i henhold til forslaget kunne sikre, at de fremtidige strategiske forskningsprogrammer og –initiativer bliver kvalitetsbedømt ud fra alle de kriterier om forskningsfaglighed, relevans samt mål- eller anvendelsesorientering, der måtte være knyttet til en bevilling. De politisk prioriterede og tematisk afgrænsede programmer m.v., som Folketinget eller de enkelte ministre tager initiativ til, vil kunne omfatte hele det forskningsmæssige spektrum fra bredt til snævert definerede fagområder eller programmer, der kan have et grundvidenskabeligt eller et anvendelsesorienteret formål og være af såvel mere teoretisk som empirisk karakter.

Forslaget indebærer videre, at Det Strategiske Forskningsråd skal være opsøgende over for nye forskningstendenser, og at rådet kan igangsætte egne initiativer på baggrund heraf, såfremt Folketinget afsætter bevillinger til det formål. Rådet skal endvidere bidrage til et øget samspil mellem det offentlige og det private forskningssystem og synliggøre de strategiske forskningsindsatser for relevante private virksomheder og fonde.

Forskningspolitisk rådgivning over for forskningsfaglig rådgivning

Lovforslaget bygger på, at Folketinget og de enkelte ministre skal sikres en koordineret, fagkyndig og uafhængig rådgivning om forskningspolitiske prioriteringer og udviklingstendenser. For at skabe en klarere rollefordeling mellem de gældende forskellige rådgivningsfunktioner foreslås det, at Danmarks Forskningsråd omdøbes til Danmarks Forskningspolitiske Råd, der som eneste organ skal give forskningspolitisk rådgivning efter anmodning eller på eget initiativ. Forslaget indeholder i modsætning til den gældende lov ikke bestemmelser om, at Det Frie Forskningsråd og Det Strategiske Forskningsråd efter anmodning eller på eget initiativ skal rådgive om forskningspolitisk eller forskningsstrategisk betonedede emner, herunder udarbejde strategiplaner. De to råd foreslås at koncentrere deres virkefelt om dels fondsfunktioner, dels fortsat både efter anmodning og på eget